

Obowiązkowy MPP od 01-11-2019 -jakich towarów i usług będzie dotyczył - zał. 15 do ust.VAT

Już 1 listopada br. obowiązujące obecnie szczególne rozwiązania rozliczenia podatku VAT, czyli mechanizm odwrotnego obciążenia oraz mechanizm odpowiedzialności podatkowej nabywcy (w obecnej formie), będą zastąpione stosowanym obligatoryjnie mechanizmem podzielonej płatności (MPP). Obowiązkowy split payment będzie stosowany w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług wymienionych obecnie w załączniku nr 11, 13 i 14 ustawy o VAT. Obejmie także transakcje, których przedmiotem są m.in. węgiel i produkty węglowe, części i akcesoria do pojazdów silnikowych, kamery cyfrowe, czy komputery.

Wprowadzenie zmian przewiduje [ustawa z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw](#) (Dz.U. poz. 1751).

Zgodnie z ww. nowelą, obligatoryjnym stosowaniem mechanizmu podzielonej płatności zostaną objęte płatności w tzw. relacjach B2B, a dotyczące faktur dokumentujących transakcje, których jednorazowa wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość tej kwoty (to kwota po przekroczeniu której występuje obowiązek dokonania płatności przelewem bankowym), i w których wskazano transakcje dotyczące towarów lub usług, wymienionych w dodawanym załączniku nr 15. Natomiast **transakcje opiewające na kwoty poniżej 15 000 zł będą podlegały rozliczaniu na ogólnych zasadach**. Zatem część transakcji (te poniżej 15 000 zł) objętych obecnie odwrotnym obciążeniem nie zostanie objęta obowiązkiem rozliczania w mechanizmie podzielonej płatności. W zakresie takich transakcji nabywca może jednak zastosować mechanizm podzielonej płatności na zasadzie dobrowolności.

Wyłączone z obowiązku stosowania MPP będą należności wynikające z faktur dokumentujących transakcje realizowane w ramach umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, jeżeli podmiot, na rzecz którego dokonywana jest płatność, na dzień dokonania dostawy był partnerem prywatnym, z którym podmiot publiczny zawarł umowę o partnerstwie.

Elementem identyfikującym obowiązkowe zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności do danej transakcji będzie odpowiednia informacja zamieszczona na fakturze, tj. "mechanizm podzielonej płatności".

Należy dodać, że zarówno w modelu dobrowolnym, jak i obowiązkowym możliwe będzie opłacanie z rachunku VAT, nie tylko podatku VAT - jak to ma miejsce obecnie - ale również innych należności, czyli podatków dochodowych, akcyzy, cła oraz składek ZUS.

Odpowiedzialność solidarna - zmiana zasad

Odpowiedzialność podatkowa nabywcy będzie stosowana do transakcji, których przedmiotem są wszystkie towary wymienione w dodawanym do ustawy o VAT załączniku nr 15, a które to transakcje nie podlegają obowiązkowi rozliczenia przy zastosowaniu mechanizmu podzielonej płatności. Oznacza to, że odpowiedzialnością solidarną objęte zostaną również towary, które do tej pory rozliczane były w mechanizmie odwrotnego obciążenia oraz pozostałe towary, dla których wprowadzono obowiązkową podzieloną płatność (węgiel, części samochodowe, część elektroniki). Odpowiedzialność podatkowa nie będzie natomiast stosowana w zakresie transakcji, których przedmiotem są usługi wymienione w dodawanym załączniku nr 15.

Wprowadzane zasady odpowiedzialności różnią się jednak od dotychczasowych zasad stosowania odpowiedzialności podatkowej. **Zrezygnowano przede wszystkim z możliwości wnoszenia kaucji gwarancyjnej**, gdyż jak pokazała praktyka, instytucja ta była wykorzystywana przez podmioty działające nielegalnie i była traktowana jako swego rodzaju uwiarygodnienie. Zatem przestała pełnić swoją funkcję.

Odpowiedzialność będzie zatem stosowana **do wszystkich transakcji poniżej 15 000 zł, których przedmiotem są towary wymienione w załączniku nr 15**, czyli tych transakcji, które nie są objęte obowiązkiem zastosowania mechanizmu podzielonej płatności.

Podobnie jak obecnie odpowiedzialność za zaległości podatkowe sprzedawcy będzie dotyczyć tylko i wyłącznie części proporcjonalnie przypadającej na dostawę tych towarów dokonaną na rzecz danego podatnika.

Należy tu dodać, że w celu uwolnienia się od odpowiedzialności solidarnej wystarczy spełnić jedną z przesłanek wskazanych w art. 105a ust. 3 ustawy o VAT, w szczególności skorzystać z dobrowolnego mechanizmu podzielonej płatności. **Odpowiedzialności nie będzie stosowało się więc:**

- do nabycia towarów, o których mowa w poz. 92 załącznika nr 15 do ustawy, jeżeli:
 - a. nabycie to jest dokonywane na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego, do standardowych zbiorników pojazdów używanych przez podatników nabywających te towary, do napędu tych pojazdów,
 - b. dostawy tych towarów dokonuje podatnik dostarczający gaz przewodowy za pośrednictwem własnych sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych;
- jeżeli powstanie zaległości podatkowych nie wiązało się z uczestnictwem podmiotu dokonującego dostawy towarów w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści majątkowej,
- do nabycia towarów, udokumentowanego fakturą, w której kwota należności ogółem stanowi kwotę, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy - Prawo przedsiębiorców (tj. przekracza 15 000 zł),
- do nabycia towarów, za które podatnik dokonał zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

Oznaczenia na fakturze

W związku z likwidacją odwróconego obciążenia na towary i usługi wymienione w załączniku nr 11 i 14 zmodyfikowano przypadki, kiedy faktura powinna zawierać dodatkową informację „**odwrotne obciążenie**” (informacja ta będzie zamieszczana wyłącznie w sytuacji obowiązku rozliczenia przez nabywcę podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze).

W związku z obowiązkiem stosowania mechanizmu podzielonej płatności wprowadza się wymóg zamieszczania na fakturze specjalnego oznaczenia w postaci zapisu „**mechanizm podzielonej płatności**”. Obowiązek zamieszczenia tej informacji będzie dotyczył wyłącznie faktur, w których **wartość brutto przekracza 15 000 zł** lub równowartość tej kwoty i faktura taka **dokumentuje nabycie towarów lub usług wymienione w dodawanym do ustawy załączniku nr 15**. Oznacza to, że nawet w sytuacji, gdy faktura taka zawiera jedną pozycję objętą zakresem wskazanym w załączniku nr 15, podatnik będzie miał obowiązek zamieszczenia na tej fakturze informacji „mechanizm podzielonej płatności”. Nie ma przy tym znaczenia, że

wartość towarów lub usług objętych ww. załącznikiem, wykazanych na danej fakturze jest niższa niż 15 000 zł. Nawet więc jeżeli kwota należności za towar z załącznika nr 15 wynosić będzie np. 1230 zł brutto (1000 zł netto + 230 zł VAT-u), a wartość brutto całej faktury wynosić będzie 16 000 zł, wówczas taka faktura powinna mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności”.

Wyznacznikiem do oznaczenia faktury jest więc jej wartość brutto i fakt, że dokumentuje ona sprzedaż towarów lub usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy. Przy czym należy podkreślić, że obowiązek zastosowania (przy regulowaniu takiej faktury) mechanizmu podzielonej płatności dotyczyć będzie wyłącznie kwoty należności za towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 (obowiązek uregulowania w tym mechanizmie może dotyczyć zatem tylko jednej pozycji wskazanej na takiej fakturze). Oczywiście podatnik może zdecydować, że w mechanizmie podzielonej płatności ureguluje całą wartość wskazaną na fakturze. Nie ma jednak takiego obowiązku.

Zaznaczmy, że zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności polega na zapłacie kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z faktury na rachunek VAT, natomiast zapłata wartości sprzedaży netto jest dokonywana na rachunek rozliczeniowy (lub imienny w SKOK) albo jest rozliczana w inny sposób. Zasady te nie ulegają zmianie, w podzielonej płatności należy więc uregulować kwotę odpowiadającą kwocie VAT, natomiast wartość netto może być rozliczona w inny sposób.

Wyłączeni z obowiązku zamieszczenia informacji „mechanizm podzielonej płatności” będą podatnicy korzystający ze zwolnienia podmiotowego, ponieważ podatnicy ci na wystawianych fakturach zamieszczają wyłącznie datę wystawienia, numer kolejny, imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy, nazwę (rodzaj) towaru lub usługi, miarę i ilość (liczbę) dostarczanych towarów lub zakres wykonanych usług, cenę jednostkową towaru lub usługi oraz kwotę należności ogółem. Nie mają zatem obowiązku zamieszczania na wystawianych fakturach ww. informacji. Należy również podkreślić, że na wystawianych przez tych podatników fakturach nie wykazuje się kwot podatku, nie ma więc możliwości uregulowania takiej faktury w podzielonej płatności.

Za nieumieszczenie na wystawianej fakturze specjalnego oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności” wystawcy faktury będzie groziła **sankcja w wysokości 30% kwoty podatku** wykazanego na fakturze. Przy czym, sankcja ta będzie naliczana od kwoty podatku przypadającej na dostawę towarów lub usług wymienionych w załączniku nr 15. Jeżeli zatem dana faktura o wartości brutto przekraczającej 15 000 zł zawiera jedną pozycję dokumentującą nabycie towarów lub usług wymienionych w ww. załączniku, to sankcja będzie naliczana wyłącznie od wartości kwoty podatku należnego z tytułu tej konkretnej pozycji.

Sankcja nie będzie stosowana w odniesieniu do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo przestępstwo skarbowe, a także jeżeli, mimo braku stosownego oznaczenia na fakturze, nabywca ureguluje w mechanizmie podzielonej płatności kwotę odpowiadającą kwocie podatku przypadającą na dostawę towarów lub usług wymienionych w załączniku nr 15.

Jeżeli więc sprzedawca przez błąd nie oznaczy faktury koniecznym dopiskiem, wówczas będzie mógł naprawić swoje uchybienie i uniknąć sankcji. W tym celu powinien przede wszystkim poinformować nabywcę, że wystawił mu fakturę bez wymaganego oznaczenia, tak żeby przekazać mu brakującą na fakturze informację, że powinien zapłacić w podzielonej płatności. Informację tę sprzedawca może przekazać w dowolnej formie nabywcy, może to uczynić w dowolny sposób,

nawet przed wystawieniem faktury korygującej, w interesie sprzedawcy leży bowiem, żeby nabywca miał szansę zrealizować płatność w mechanizmie podzielonej płatności.

Należy dodać, że sprzedawca tak czy inaczej będzie miał obowiązek poprawienia faktury wystawionej bez wymaganego oznaczenia, faktura bez tego oznaczenia jest bowiem fakturą wystawioną wadliwie. Nie ma przy tym przeciwwskazań, żeby fakturę poprawił nabywca notą korygującą. Jak wyjaśnia ustawodawca, nabywca bowiem musi być zorientowany, co jest przedmiotem transakcji, to nabywca bowiem inicjuje płatność i odpowiada za wybór formy płatności. Nabywca nie może polegać więc wyłącznie na informacjach od sprzedawcy, który może chcieć uniknąć zapłacenia mu w podzielonej płatności, tylko musi samodzielnie analizować, jakie towary lub usługi nabył i czy wiąże się z tym dla niego określone obowiązki.

Kara dla nabywcy faktury

Wprowadza się sankcję dla nabywcy, który mimo ciężącego na nim obowiązku uregulowania kwoty podatku VAT wykazanej na fakturze w mechanizmie podzielonej płatności ureguje tę kwotę w inny sposób. Sankcja za ten czyn będzie wynosiła **30% kwoty podatku** wykazanego na takiej fakturze. Oczywiście obowiązek zastosowania mechanizmu podzielonej płatności dotyczy wyłącznie kwoty odpowiadającej kwocie podatku VAT przypadającej na nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15. Jeżeli zatem nabywca otrzyma fakturę o wartości brutto powyżej 15 000 zł i faktura ta będzie obejmowała swym zakresem towary czy usługi wymienione w załączniku nr 15, wówczas (bez względu czy sprzedawca zamieścił na niej informację „mechanizm podzielonej płatności”) ma on obowiązek uregulowania kwoty podatku VAT od takiej pozycji na fakturze w mechanizmie podzielonej płatności.

Sankcja nie będzie stosowana w odniesieniu do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo przestępstwo skarbowe, ale również jeżeli mimo uregulowania takiej faktury w inny sposób (zamiast obowiązkowego zastosowania mechanizmu podzielonej płatności) dostawca lub usługodawca rozliczył cały podatek należny wynikający z tej faktury.

Od 1 stycznia 2020 r. - Nie ma płatności w MPP, nie ma kosztu

Podatnicy PIT i CIT nie zaliczą do kosztów uzyskania przychodów kosztu w tej części (lub zmniejszają wysokość kosztów), w jakiej płatność dotycząca faktury, w której wartość sprzedaży brutto przekracza 15 000 zł (lub równowartość tej kwoty) i obejmuje swym zakresem towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy o VAT mimo obowiązku zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności została dokonana w inny sposób. Należy jednak wskazać, że brak zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów takiego wydatku będzie miał zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy faktura posiada stosowną informację „mechanizm podzielonej płatności”, a pomimo tego podatnik nie płaci w podzielonej płatności.

Nowy wykaz towarów i usług

Obowiązek stosowania tego mechanizmu będzie dotyczył wyłącznie konkretnych towarów i usług, enumeratywnie wymienionych w dodawanym do ustawy o VAT załączniku nr 15.

Z załącznika tego wynika, że obowiązkowy split payment będzie stosowany w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług wymienionych obecnie w załączniku nr 11, 13 i 14 ustawy o VAT, a także obejmie:

- towary:
 - węgiel kamienny,

- węgiel brunatny (lignit),
- koks i półkoks z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu) lub torfu; węgiel retortowy,
- brykiety i podobne paliwa stałe z węgla kamiennego,
- brykiety i podobne paliwa stałe z węgla brunatnego (lignitu),
- komputery i pozostałe maszyny do automatycznego przetwarzania danych,

Uwaga:

W załączniku nr 11 pozycja ta obejmuje:

Przenośne maszyny do automatycznego przetwarzania danych, o masie ≤ 10 kg, takie jak: laptopy i notebooki; komputery kieszonkowe (np. notesy komputerowe) i podobne - wyłącznie komputery przenośne, takie jak: tablety, notebooki, laptopy,

- akumulatory elektryczne i ich części,
- części do silników spalinowych wewnętrznego spalania, o zapłonie iskrowym, z wyłączeniem części do silników lotniczych,
- aparaty fotograficzne cyfrowe i kamery cyfrowe,
- Uwaga:

W załączniku nr 13 pozycja ta obejmuje:

Aparaty fotograficzne cyfrowe i kamery cyfrowe - wyłącznie cyfrowe aparaty fotograficzne,

- wiązki przewodów zapłonowych i innych przewodów, w rodzaju stosowanych w pojazdach samochodowych, statkach powietrznych lub pływających – wyłącznie wiązki przewodów zapłonowych i innych przewodów, w rodzaju stosowanych w pojazdach samochodowych,
- świece zapłonowe; iskrowniki; prądnice iskrownikowe; magnetyczne koła zamachowe; rozdzielacze; cewki zapłonowe,
- silniki rozrusznikowe oraz rozruszniki pełniące rolę prądnic; pozostałe prądnice i pozostałe rodzaje wyposażenia do silników spalinowych,
- sprzęt sygnalizacyjny elektryczny, wycieraczki do szyb, urządzenia zapobiegające zamarzaniu lub potnieniu szyb, w rodzaju stosowanych w pojazdach,
- części pozostałego sprzętu i wyposażenia elektrycznego do pojazdów,
- pasy bezpieczeństwa, poduszki powietrzne oraz części i akcesoria nadwozi,
- części i akcesoria do pojazdów silnikowych (z wyłączeniem motocykli), gdzie indziej niesklasyfikowane,

- części i akcesoria do motocykli i przyczep motocyklowych bocznych,
- **usługi:**
 - sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
 - sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
 - pozostała sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
 - sprzedaż hurtowa motocykli oraz części i akcesoriów do nich – wyłącznie sprzedaż części i akcesoriów do motocykli,
 - sprzedaż detaliczna motocykli oraz części i akcesoriów do nich prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – wyłącznie sprzedaż części i akcesoriów do motocykli,
 - pozostała sprzedaż detaliczna motocykli oraz części i akcesoriów do nich – wyłącznie sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do motocykli.

Poniżej link do załącznika nr 15:

<https://www.podatki.gov.pl/media/5430/zalacznik-nr-15-ustawy-o-vat.pdf>